

El poder (i la glòria)

Tal com vostès poden comprovar llegint la premsa, sembla que el poder en les manifestacions més descarnades i crues (que són la militar, la ideològica i l'econòmica), torna a presentar davant del món la seua cara més aspra. Des del senyor Erdogan a Turquia fins als generals egipcis, al president Xi Jinping, al lamentable Maduro, a Mugabe, o des de qui vostès voldran fins on vostès voldran. Pareix que sempre havia estat així, però les dècades passades no es notava tant, o es notava d'una altra manera que ara comencem a comprendre. No es notava, fa vint o trenta anys, perquè pareixia que la democràcia i l'anomenada economia de mercat eren ja el present històric universal i garantit per sempre, o almenys que aquest era el camí acceptat. I se suposa que la democràcia és la difusió d'un poder suau, no la seua condensació en molt pocs llocs o punts; i que l'economia més o menys liberal reparteix, no concentra. Era fàcil, per tant, oblidar que una part de la història que en diem contemporània ha estat en tots els continents substancialment la mateixa: revolució, dictadura, avorriment, desastre. Perquè totes les revolucions comencen o acaben posant el poder a les mans d'algun il·luminat o un megalòman; el poder de veritat, no la simple administració com en el cas d'un governant democràtic. Napoleó és l'elegit i ungít de la Revolució francesa, tan igualitària, republicana i fraternal: elegit per a exercir un poder de monarca absolut, i fer-se retratar amb gran capa d'ermini i amb tots els atributs de la figura d'un emperador. I el mateix pas de la revolució popular (si és que era realment popular, i no obra d'una minoria més o menys militaritzada) a la més rigorosa dictadura i exaltació personal, el van donar sense parpellejar Lenin i Stalin, Hitler, Mao Zedong, o qui siga: Mobutu del Congo, Mugabe o Gaddafi. No hi ha un sol cap suprem revolucionari que no s'instal·le en els millors palaus de la capital del regne conquistat, que no pretenga disposar del tresor públic al servei de la pròpia bogeria, i llavors com més gran és el poder més gran és la il·lusió de ser l'escollit del cel o de la història, i més gran el desastre, en nom del poble. Recorde Mussolini instal·lat al Palazzo Venezia i arrasant les ruïnes romanes per construir-se una avinguda imperial. Recorde el *conducator* Ceausescu destruint barris sencers per fer-se, en honor propi, un palau "del poble"

Joan Francesc Mira

descomunal i horrible. Franco va ser modest i trist al palauet del Pardo, però el poder que s'atorgà era tan infinit com el de Déu, per la gràcia del qual l'exercia, que és la glòria més gran que es pot adjudicar un governant. El poder, exercit amb

convicció de ser-ne titular per un designi altíssim, és una condició que infla i mareja: inflà Felipe González, ha inflat Aznar, infla el cavaller Berlusconi fins al límit del grotesc. No va inflar Nelson Mandela, per un d'aquells miracles que Déu atorga als sants, però sí el president Jakob Zuma, xiulat públicament, entre altres coses, per construir-se, amb diners públics, una residència privada de vint milions de dòlars.

Deu ser que, com l'avarícia dels diners, hi ha també una avarícia del poder, una ànsia per acumular-ne més i més i més, per contemplar-lo cada dia igual que l'avar es mira els cofres de moneda: deu ser per això que el poder absolut mai no és racional en termes de beneficis i costos per al poble que el manté, perquè si ho fóra, almenys racional a llarg termini, ningú no faria mai revolucions ni donaria suport a un dictador. No conec cap revolució –si no és contra una dictadura, i no sempre– que haja deixat el país i la gent en condicions millors de les que abans tenia: no conec cap millora de la vida de les persones i dels pobles que no s'hagués pogut aconseguir sense violència. Ni la Revolució russa, emblema del segle XX, que va trencar durant dècades l'impuls d'un progrés econòmic ja encetat abans, i després, això sí, va produir ferro i acer, molt d'acer, mentre la gent es moria de gana. Ni la cubana, no cal dir-ho, que ha convertit la pobresa en el producte més ben repartit, ni la *Revolución Nacional Sindicalista*, que ningú ja recorda què era. Ni la xinesa, que setanta anys després torna al punt de partida, que és el capitalisme de la costa entre Hong Kong i Shanghai. I deu ser per això, potser, que ja no es fan revolucions de l'estil que se'n feien entre el final del segle XVIII i el final del XX. Qui sap si això és també la postmodernitat: no fer revolucions, per la trista experiència decebuda, no alterar el repòs del poder, amagar els llampecs de la glòria. I així el poder, l'invisible i el visible, ha tornat a residir on era sempre: allà on hi ha els diners i la força, i un parell d'idees ben simples. No amb la imatge de la reina Victòria, sinó amb la d'Angela Merkel.

“Qui sap si això és també la postmodernitat: no fer revolucions, per la trista experiència decebuda, no alterar el repòs del poder, amagar els llampecs de la glòria. I així el poder, l'invisible i el visible, ha tornat a residir on era sempre: allà on hi ha els diners i la força, i un parell d'idees ben simples”